

Cesvaines novada dome
Cesvaines vidusskola

Reģistrācijas numurs 4413900133
Madonas iela 1, Cesvaine, Cesvaines novads, LV- 4871
Tālruna numurs + 371 64852231, elektroniskā pasta adrese cvsk@cesvaine.lv

Cesvainē

2020.gada 11.februārī

APSTIPRINĀTS
Cesvaines vidusskolas direktors D. Baunis
Cesvainē, _____

Kārtība, kā izglītības iestādes vadītājs un pedagogi rīkojas, ja tiek konstatēta skolēnu fiziska vai emocionāla vardarbība, agresīva rīcība

Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72. panta pirmās daļas 2. punktu un Ministru kabineta 2009. gada 24.novembra noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Cesvaines vidusskolas (turpmāk - izglītības iestāde) vadītāja un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi labsirdīga un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī preventijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008. gada 8. oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos

pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamiem bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.

4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvusi izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja.

5. Ar šo kārtību izglītojamais un viņu vecākus klases audzinātājs iepazīstina klases stundā un vecāku sapulcē.

6. Kārtībā izmantotie jēdzieni:

6.1. emocionālā vardarbība – bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot viņam, apsūkājoties, pazemojot viņu vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai);

6.2. fiziska vardarbība – bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu;

6.3. agresīva rīcība – asi reaģē uz kaut ko, ātri uzbudinās neatbilstoši situācijai, nespēj savaldīt dusmas, sāk mētāt lietas, vāji reaģē uz ierobežojumiem, izturas rupji, bojā citu skolēnu personīgās mantas, zagšana, dedzināšana, melošana, izvairīšanās no skolas vai bēgšana no mājām;

6.4. konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

II Konflikti starp izglītojamajiem

7. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

7.1. jebkurš skolas darbinieks vai atbalsta personāls uzklausa konfliktā iesaistīto izglītojamo viedokli par notikušo un mēģina rast risinājumu;

7.2. pedagogs drīkst fiziski ar savu ķermeni norobežot un radīt barjeru, ja ir izveidojies fizisks konflikts starp skolēniem, neapdraudot pašam savu dzīvību un veselību.

7.3. ja konflikta situācija nav atrisināma, tad skolas darbinieks vai atbalsta personāls iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam;

7.4. izglītības iestādes vadītājs nosaka personu, kas atbild par izglītojamo vecāku informēšanu par konfliktu;

7.5. izglītības iestādes vadītājs aicina uz sarunu konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus un atbalsta personālu, lai atrisinātu radušos konfliktsituāciju;

7.6. izglītības iestāde ir tiesīga ierobežot izglītojamo tiesības uz privātīpašuma neaizskaramību gadījumos, ja tiek apdraudētas paša skolēna intereses, citu skolēnu, pedagogu, skolas administrācijas un apmeklētāju tiesības, kā arī izglītības process, iekšējā kārtība skolā;

7.7. izglītojamajam izglītības iestāde nodrošina mācības atsevišķā telpā sociālā pedagoga vai cita pedagoga klātbūtnē;

7.8. ja konfliktsituācijā iesaistītās puses nevar rast risinājumu, tad izglītības iestādes vadītājs piesaista citu dienestu speciālistus.

III Izglītības iestādes vadītāja rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

8. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

8.1. pedagogam ir tiesības paņemt aiz rokas un vest skolēnu ārā no mācību telpas, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu citu skolēnu drošību un tiesības uz kvalitatīvu mācību procesu. Skolēns tiek aizvests pie atbalsta personāla.

8.2. pedagogs informē vadītāju par izglītojamā uzvedību;

8.3. izglītības iestādes vadītājs nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību un tiesības uz kvalitatīvu mācību procesu, mācības citā telpā sociālā pedagoga vai cita pedagoga klātbūtnē. Mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;

8.4. izglītības iestādes vadītājs rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;

8.5. izglītības iestādes vadītājs rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;

8.6. izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;

8.7. attiecīgā pašvaldība nodrošina atbalsta personāla pakalpojumus, ja izglītības iestādē nav šādu speciālistu.

9. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, izglītības iestādes vadītājs šo informāciju nosūta attiecīgajai pašvaldībai.

10. Ja ir saņemta šo noteikumu 9. punktā minētā informācija, pašvaldība ir tiesīga sasaukt starpinstitūciju sanākumi, kas lemj par turpmākajiem atbalsta pasākumiem izglītojamam. Sanāksmē pieaicina izglītības iestādes atbildīgos speciālistus, izglītojamā vecākus, pašvaldības izglītības speciālistu vai pārstāvjus no attiecīgās pašvaldības izglītības pārvaldes, sociālā dienesta, bāriņtiesas, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un citus speciālistus.

IV Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

11.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

11.2. izglītības iestādes vadītājs informē izglītojamā vecākus par notikušo konfliktsituāciju;

11.3. izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu ar konfliktā iesaistītajām pusēm, nepieciešamības gadījumā pieaicina atbalsta personāla pārstāvi situācijas risināšanai.

12. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku vai neētisku, tiek veiktas šādas darbības:

12.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;

12.2. izglītības iestādes vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;

12.3. izglītības iestādes vadītājs veic pārrunas ar izglītojamo vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

12.4. izglītības iestādes vadītājs uz rīkojuma pamata izveido komisiju, kuras sastāvā bez izglītības iestādes direktora ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta personāla pārstāvis, un izvērtē konfliktu;

12.5. abas konfliktsituācijā iesaistītās puses ir tiesīgas pieaicināt izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas, Sociālā dienesta, pašvaldības vai Valsts policijas pārstāvi;

12.6. pēc notikuma izvērtēšanas, nepieciešamības gadījumā, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

12.7. izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu konfliktā iesaistītajām pusēm un/vai pieaicinātajiem dienestiem par darbinieka rīcības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

V Izglītības iestādes vadītāja un darbinieku rīcība, ja skolas darbinieks ir pieļāvis fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo.

13. Ja izglītības iestādes darbinieks, kurš ir pieļāvis jebkura veida vardarbību - fizisku vai emocionālu, nolaidību vai cita veida izturēšanos, kas apdraud vai var apdraudēt izglītojamā veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu, izglītības iestādes vadītāja un darbinieku rīcības kārtība ir šāda:

13.1. nepieciešamības gadījumā izglītojamajam tiek sniegta psiholoģiskā vai medicīniskā palīdzība;

13.2. notikuma aculiecinieki informē izglītības iestādes vadītāju (prombūtnes laikā - izglītības iestādes vadītāja vietnieku) par notikušo;

13.3. izglītības iestādes vadītājs telefoniski vai mutiski informē izglītojamo vecākus;

13.4. personu, kura ir pieļāvusi iespējamo vardarbību, izglītības iestādes vadītājs ar rakstisko rīkojumu atstādina no amata pienākumu pildīšanas;

13.5. no darbinieka, kurš pieļāvis iespējamo vardarbību, izglītības iestādes vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu;

13.6. situācijas noskaidrošanai tiek pieprasīts rakstisks paskaidrojums no notikuma aculieciniekiem;

13.7. izglītības iestādes vadītājs tajā pašā dienā ziņo policijai, bāriņtiesai vai citai bērnu tiesību aizsardzības institūcijai par jebkādu vardarbību, noziedzīgu nodarījumu vai administratīvo pārkāpumu pret bērnu, vai citādu apdraudējumu.

VI Izglītības iestādes vadītāja un darbinieku rīcība, ja ir saņemta informācija vai ir aizdomas par fizisku, emocionālu, seksuālu vardarbību vai vecāku nolaidību izglītojamā ģimenē

14. Ja izglītības iestādes darbinieks ir saņēmis informāciju no izglītojamā vai jebkuras citas personas par iespējamo vardarbību izglītojamā ģimenē, rīcības kārtība ir šāda:

14.1 darbinieks informē izglītības iestādes vadītāju (prombūtnes laikā - izglītības iestādes vadītāja vietnieku) par notikušo;

14.2. izglītības iestādes vadītājs informē bāriņtiesu un Valsts policiju.

VII Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

15. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:

15.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni.

15.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklausā bērna viedokli par situāciju.

15.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem veic skolēna novērošanu klasē.

15.4. situācijas, par kurām klases audzinātājs nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam:

15.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;

15.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās,

15.4.3. klases audzinātājs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms),

15.4.4. klases audzinātājs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī bērns nav ēdis.

16. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nekavējoties informē skolas sociālo pedagogu un izglītības iestādes vadītāju.

17. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan individuālās sarunas. Sociālais pedagogs var veikt arī mājas apmeklējumus.

18. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:

18.1. problēmām izglītības iestādē;

18.2. bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

18.3. problēmām ģimenē.

19. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes vadītājam, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

VIII Izglītojama rīcība, ja izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai

20. Ja izglītojamais saskata kādas personas darbībā draudus savai vai citu personu drošībai, viņš nedrīkst piekrist draudu izraisītajai rīcībai, nekavējoties sauc palīgā pieaugušos - izglītības iestādes pedagogus vai jebkuru tās darbinieku, laicīgi lūdz palīdzību vecākiem, klases audzinātājam, izglītības iestādes psihologam vai citiem darbiniekiem.

21. Ja izglītojamais cietis fiziskas vai emocionālas vardarbības rezultātā, viņš nekavējoties informē pedagogu vai citu darbinieku, vajadzības gadījumā lūdz palīdzību vai informē attiecīgos dienestus.

22. Informācija par operatīvo dienestu izsaukšanas kārtību ir izvietota uz informācijas stenda. Tā ietver Valsts policijas, Valsts ugunsdzēsšanas un glābšanas dienesta, neatliekamās medicīniskās palīdzības telefonu numurus.

Cesvaines vidusskolas direktors

D. Baunis